

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

بیمارستان امام حسن مجتبی (ع) داراب

موضوع :

مکونیوم آسپیریشن (M.AS)

Meconium Aspiration

منبع :

پرستاری کودک و ننگ

مؤلف : سونیا آرزومانیاس

عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران

تهیه کننده : زهره کشاورز

سال ۱۳۹۷

تعریف :

وضعیت وخیمی است و می تواند باعث بیماری شدید و مرگ نوزادان شود. در بعضی موارد در حالی که هنوز جنین داخل رحم می باشد مکونیوم دفع می شود. این وضعیت معمولا وقتی جنین به علت کمبود اکسیژن تحت استرس و فشار است و با افزایش فشار حرکات روده و شل شدن اسفنگتر آئوس اتفاق می افتد، همین که مکونیوم وارد مایع آمنیوتیکی شد امکان دارد که جنین در حین تنفس، مخلوط مکونیوم و مایع آمنیوتیک را به داخل ریه ها ببرد. بسته به مقدار و قوام مکونیوم تنفس شده، انسداد نسبی یا کامل راه های هوایی رخ می دهد که منجر به تنفسی مشکل و کاهش تبادل گازی در ریه ها می گردد.

علل :

آسپیریشن مکونیوم، دفع مکونیوم قبل از تولد علامت زجر جنین است و قبل از هفته ۳۴ داخل رحمی دیده نمی شود. بعضی از نوزادان مکونیوم را آسپیره نکرد و فقط پوست آنها آلوده به مکونیوم است (M. Aspiration) و این حادثه در ده درصد زایمان ها دیده می شود. در نصف موارد که مکونیوم غلیظ دفع شده، مکونیوک در تراشه دیده می شود.

* مطالعات نشان داده است که مکونیوم تا ۲۰ دقیق در تراشه با وجود تنفس باقی مانده و این اهمیت ساکشن نوزاد را می رساند.

* بیشتر اوقات این مکونیوم در راه های انتهایی است و ساکشن تأثیر زیادی ندارد.

علائم در رادیولوژی :

در رادیو گرافی شیر خواری که مکونیوم آسپیره کرده است نقاطی خشن و درشت و یا منظم دیده می شود .

سیر بیماری :

اگر مقدار مایع آمینوتیکی که آسپره شده است زیاد باشد نوزاد در چند دقیقه اول تولد می میمرد ولی اغلب سیر بیماری چند ساعت طول می کشد و مرگ اگر قرار است اتفاق افتد در ۲۴ ساعت اول تولد است . نوزادانی که بهبودی می یابند ممکن است تاکی پنه را به مدت چند روز یا چند هفته داشته باشند تا به تدریج تصویر رادیو لوژی بهبودی یابد . یا یکی از عوارض M.A پنوموتراکس است که در ۲۵-۲۰ درصد موارد دیده می شود و

اگر وضع نوزاد وخیم شود بایستی به این عارضه فکر کرد . یکی دیگر از عوارض در دراز مدت باعث آسم می شود .

* اگر تنفس نوزاد حالت نفس نفس زدن داشته باشد (Gasping) دلیل برانسداد راههای هوایی فوقانی است ، دیدن فوری لارنگس به وسیله لارنگوسکوپ و ساکشن مکونیوم که باعث انسداد شده است الزامی است . قبل از ساکشن مکونیوم نبایستی از دستگاه احیاء یا فشار مثبت استفاده شود . بهتر است در تمامی نوزادانی که با مکونیوم رنگ شده اند در موقع تولد لوله معده گذاشته محتوی معده را برای جلوگیری از آسپیریشن ساکشن نمود .

درمان های نگهدارنده :

- * اکسیژن تا زمانی که نوزاد رنگ طبیعی ظاهر شود
- * بخار آب به اندازه کافی *
- * محیط با درجه حرارت ۳۴ تا ۳۲
- * آنتی بیوتیک .

تشخیص های پرستاری :

- * لکه یا رگه های به رنگ سبزی تیره در مایع آمینوتیک یا وجود آشکار مکونیوم در آن .
- * پوست نوزاد به مکونیوم سبز رنگ آلوده شده .
- * تنفسی مشکل (نوزاد برای نفس کشیدن تقلا می کند)
- * سیانوز نوزاد * تنفسی سریع * عدم تنفس
- * تغییرات گردش خون * احتمال بروز عفونت در چشم و بند ناف .